

الحمد لله
البرحمين

دانشگاه تبریز

دانشکده کشاورزی

گروه علوم دامی - گرایش مدیریت دامپروری

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته علوم دامی - گرایش مدیریت دامپروری

عنوان

بررسی استانداردهای مدیریت پرورش جوجه های گوشتی در شهرستان نقده

استادان راهنما

دکتر حسین جانمحمدی

دکتر نصراله پیرانی

استادان مشاور

دکتر صادق علیجانی

دکتر قادر دشتی

پژوهشگر

رحیم قاسمی

تقدیم به بهترین همراهان زندگی:

همسر عزیزم

و

دختر گلم میدیا

تقدیر و تشکر

هر کس به من حرفی آموخت، مرا بنده خود ساخته است

(امام علی (ع))

سپاس و ستایش بی کران خداوندی را که سخنوران از ستودنش عاجزند و حسابگران از شمارش نعمت هایش ناتوان و تلاشگران از ادای حق او درمانده اند.

سپاس بی کران خداوند یکتا را که توفیق اتمام مرحله ایی دیگر از تحصیلات دانشگاهی را به اینجانب اعطا فرمود. اینک که به لطف خداوند متعال این دوره تحصیلی را به پایان رساندم بر خود واجب می دانم از تمامی عزیزانی که در مراحل مختلف این پژوهش، متحمل زحمت گردیده اند، صمیمانه سپاسگذاری نمایم. با سپاس فراوان از معلمان علم و اخلاق و استادان دلسوز و اندیشمندان جناب آقایان دکتر حسین جانمحمدی و دکتر نصرالله پیرانی که راهنمایی این پایان نامه را بر عهده گرفتند و در تمام مراحل تحقیق با خلوص نیت و دقت نظر بنده را یاری فرمودند.

همچنین از استادان فرهیخته و ژرف نگرم جناب آقایان دکتر صادق علیجانی و دکتر قادر دشتی که با وجود مشغله کاری فراوان، داوری این پایان نامه را عهده دار بودند. و با راهنماییهای به موقع و ارزشمند شان چراغ راه این تحقیق بودند، سپاسگذارم. از زحمات جناب آقای دکتر اکبر تقی زاده که زحمت داوری این پایان نامه را به عهده گرفتند صمیمانه تشکر می نمایم.

جا دارد از استاد گرامی جناب آقای دکتر عثمان آچاک بدلیل کمک فراوان در تجزیه و تحلیل آماری و دکتر حسین احمدزاده برادرزن محترم بنده، بخاطر زحماتی که در طول این تحقیق متحمل شده اند، تشکر و قدردانی نمایم.

از آقای مهندس اصغر احمدی معاونت امور دام جهادکشاورزی شهرستان نقده و آقای چراغی مسئول تعاونی مرغداران شهرستان نقده صمیمانه سپاسگذارم.

در خاتمه از دوستان ارجمندم آقای یاسین لگزی مسئول کتابخانه شماره دو شهرستان نقده و آقای رسول رسولزاده مدیریت محترم مدرسه راهنمایی شهید عزیزی و محمد احمدی معاون پرورشی این مدرسه و نیز جلال قادری مدیر واحد صنعتی و امیر رزبان مدیر واحد سنتی نهایت تشکر و قدردانی را دارم.

نام خانوادگی دانشجو: قاسمی

نام: رحیم

عنوان پایان نامه: بررسی استانداردهای مدیریت پرورش جوجه های گوشتی در شهرستان نقده

استادان راهنما: دکتر حسین جانمحمدی - دکتر نصراله پیرانی

استادان مشاور: دکتر صادق علیجانی - دکتر قادر دشتی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد رشته: علوم دامی گرایش: مدیریت دامپروری دانشگاه: تبریز

دانشکده: کشاورزی تاریخ فارغ التحصیلی: 1390/6/31 تعداد صفحه: 109

کلید واژه: مدیریت پرورش، استاندارد، پرورش جوجه گوشتی، شهرستان نقده

چکیده:

این تحقیق به منظور تعیین وضعیت موجود استانداردهای مدیریت پرورش جوجه های گوشتی در واحدهای مرغداری شهرستان نقده اجرا شد. بدین جهت پرسشنامه ای شامل اطلاعات مربوط به مدیر و کارکنان واحد مرغداری، مدیریت سالن، تهویه، بهداشت و تولید طراحی و از طریق مراجعه مستقیم و مشاهدات عینی به تعداد 49 واحد مرغداری گوشتی که کل جامعه آماری را شامل می شد، تکمیل گردید. داده های جمع آوری شده با استفاده از روشهای مناسب آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصله نشان داد که 83/7 درصد مدیران واحدهای مرغداری گوشتی دارای تحصیلات دیپلم و پایین تر بوده و کارگران مرغداری به ترتیب 24/5 درصد بیسواد و 57/1 درصد دارای تحصیلات ابتدایی می باشند. در 57/9 درصد واحدهای مرغداری تراکم جوجه در واحد سطح بالاتر از استاندارد بوده و در 51 درصد از واحدهای مرغداری شهرستان نقده رطوبت سنجی برای کنترل رطوبت سالن مشاهده نشد. در 69/4 درصد واحدهای مرغداری فرمولاسیون جیره غذایی توسط مدیران فارم و در 30/6 درصد از جیره های غذایی آماده استفاده می شد.

ادامه چکیده پایان نامه ...

در 65/3 درصد از واحدهای مرغداری گوشتی محل دفن لاشه و حوضچه ضد عفونی وجود نداشت. وزن زنده کشتاری در کلیه واحدهای مرغداری کمتر از استاندارد بود. میانگین ضریب تبدیل غذایی در واحدهای مرغداری گوشتی برابر 3/3 بود که بالاتر از استاندارد بود. ضریب کارایی فنی در کلیه واحدهای مرغداری گوشتی مطالعه شده بین 282 تا 311 متغیر بوده و از ضریب کارایی استاندارد پایین تر بودند. نتایج تجزیه و تحلیل رگرسیونی نشان داد که صفات وزن پایانی، خوراک مصرفی، طول دوره پرورش و ماندگاری روابط معنی داری با ضریب کارایی فنی دارند. نتایج تجزیه و تحلیل آماری ضریب کارایی فنی در دو واحد سنتی و صنعتی نشان داد که در هر دو واحد این ضریب پایین تر از ضریب کارایی استاندارد می باشد. درصد تلفات گله در واحد سنتی در حد استاندارد و در واحد صنعتی پایین تر از استاندارد بود.

صفحه	عنوان
	فصل - اول کلیات
2.....	مقدمه.....
3.....	1- مشخصات محل مورد مطالعه.....
3.....	1-2- حدود موقعیت.....
8.....	1-3- روند تولید گوشت مرغ در جهان.....
10.....	1-4- بیان مسئله.....
11.....	1-5- ضرورت و اهمیت تحقیق.....
13.....	1-6- جمع بندی فصل اول.....
	فصل دوم- بررسی منابع
15.....	مقدمه.....
15.....	2-1- اهمیت پرورش طیور گوشتی.....
15.....	2-1-1- دلایل پیشرفت صنعت پرورش طیور گوشتی.....
17.....	2-2- سویه های تجاری گوشتی و خصوصیات آنها.....
18.....	اصول زیر بایستی در مدیریت پرورش طیور رعایت گردد:.....
18.....	2-3- مدیریت سالن جوجه های گوشتی.....
19.....	2-3-1- مدیریت بستر در دوره پرورش.....
20.....	2-3-2- تراکم.....
22.....	2-3-2-1- استانداردهای آبخوری و دانخوری سالن با توجه به تراکم سالن:.....
23.....	2-3-3- مدیریت درجه حرارت سالن.....
25.....	2-3-4- مدیریت رطوبت سالن.....
25.....	2-3-4-1- رابطه بین حرارت و رطوبت.....
26.....	2-3-5- مدیریت تهویه.....
28.....	2-3-6- مدیریت نوردهی سالن.....

31	1-6-3-2- نصب لامپ در سالن
31	2-6-3-2- محاسبه تعداد و قدرت لامپ ها
32	4-2- صفات اقتصادی مهم در سیستم های پرورش جوجه های گوشتی
32	1-4-2- ضریب تبدیل غذایی : (FCR)
34	2-4-2- سرعت رشد
37	3-4-2- تلفات
39	شاخص تولید (EEF)
40	5-2- مدیریت تغذیه
41	1-5-2- مدیریت انرژی جیره
42	1-1-5-2- ارزش غذایی چربی
43	2-1-5-2- منابع چربی
44	2-5-2- مدیریت پروتئین جیره
46	3-5-2- مدیریت مصرف آب
49	4-5-2- مدیریت تغذیه در استرس گرما

فصل سوم - مواد و روش ها

52	مقدمه
52	1-3- روش تحقیق
53	2-3- صفات مورد مطالعه
53	1-2-3- درجه حرارت عملیاتی
53	2-2-3- ضریب تبدیل غذایی
53	3-2-3- تلفات
53	4-2-3- شاخص تولید

فصل - چهارم بحث و نتایج

55	مقدمه
55	1-4- توصیف سیمای نمونه آماری
55	1-1-4- توصیف مدیران واحدهای مرغ گوشتی
57	2-1-4- مالکیت واحدهای مرغ گوشتی
58	1-4-3-تحصیلات کارگر واحدهای مرغ گوشتی
58	4-1-4- نژاد جوجه ها
59	1-4-5- سن مادر گله
60	6-1-4- تعداد جوجه در دوره
60	7-1-4- طول دوره جوجه ریزی
61	8-1-4- تعداد دوره پرورش جوجه در سال
62	9-1-4- تراکم جوجه
63	10-1-4- نوع دان خوری
64	1-4-11- نوع آب خوری
64	12-1-4- حد اکثر دمای روزانه
65	1-4-13- دما در شب
66	14-1-4- درجه حرارت عملیاتی
67	15-1-4- وجود رطوبت سنج
67	16-1-4- نوع تامین رطوبت
68	17-1-4- نوع تهویه
68	18-1-4- مسئول تهیه جیره
69	19-1-4- محل دفن لاشه
69	20-1-4- حوضچه ضد عفونی
70	1-4-21- فاصله چاه فاضلاب تا چاه آب
70	1-4-22- مطالعه مدیر در باره پرورش طیور
71	1-4-23- شرکت مدیر در کلاس های آموزشی
71	1-4-24- تغییر جیره از آغازین به رشد

72.....	1-4-25- تغییر جیره از رشد به پایانی
72.....	2-4- بررسی رعایت استاندارد ها در رابطه با فرضیه اصلی تحقیق
72.....	1-2-4- بررسی وزن زنده آماده کشتار
73.....	2-2-4- مقدار استاندارد وزن زنده آماده کشتار
74.....	3-2-4- بررسی و مقایسه کارایی فنی و کارایی فنی استاندارد
75.....	4-2-4- استاندارد کارایی فنی
78.....	6-2-4- بررسی و مقایسه وزن پایانی با وزن استاندارد
79.....	7-2-4- بررسی تفاوت ماندگاری با ماندگاری استاندارد
81.....	3-4- تحلیل های چند متغیری و بررسی روابط تعاملی متغیر ها
81.....	1-3-4- بررسی اثرات شرکت در دوره آموزشی توسط مدیر واحدهای مرغ گوشتی
82.....	2-3-4- بررسی اثرات مطالعات طیور توسط مدیر واحدهای مرغ گوشتی
83.....	3-3-4- بررسی اثرات نوع مالکیت واحدهای مرغ گوشتی
84.....	4-3-4- تحلیل رگرسیون کارایی فنی
87.....	4-4- مقایسه دو نمونه واحد مرغ گوشتی سنتی و صنعتی با استانداردها
87.....	1-4-4- مقایسه واحد سنتی و صنعتی از نظر ضریب تبدیل
88.....	2-4-4- مقایسه واحد سنتی و صنعتی از نظر وزن هفتگی
90.....	3-4-4- مقایسه واحد سنتی و صنعتی از نظر ضریب کارایی فنی
92.....	4-4-4- مقایسه مصرف خوراک روزانه و استاندارد در واحد سنتی
93.....	5-4-4- مقایسه مصرف خوراک روزانه و استاندارد در واحد صنعتی
94.....	6-4-4- مقایسه واحد سنتی و صنعتی از نظر مصرف خوراک
95.....	7-4-4- مقایسه درصد تلفات واحد سنتی با استاندارد تلفات
95.....	8-4-4- مقایسه درصد تلفات واحد صنعتی با استاندارد تلفات
	بر اساس نتایج حاصل از این تحقیق به منظور بهبود عملکرد مدیریت واحدهای پرورش جوجه گوشتی
97.....	شهرستان نقده پیشنهاد می گردد:

فهرست اشکال و نمودار ها

صفحه	عنوان
5.....	شکل 1-1: نقشه ایران
6.....	شکل 1-2: موقعیت استان آذربایجان غربی
7.....	شکل 1-3: موقعیت شهرستان نقده
4.....	نمودار 1-1: درصد اشتغال واحدهای دامپروری شهرستان نقده
8.....	نمودار 1-2: تولید جهانی گوشت مرغ
9.....	نمودار 1-3: رشد تولید و مصرف گوشت مرغ در جهان (درصد)
21.....	نمودار 2-1: دلایل افت کیفیت بستر
53.....	نمودار 1-4: تحصیلات مدیران واحدهای مرغ گوشتی
55.....	نمودار 2-4: توزیع واحدهای مرغ گوشتی بر حسب تحصیلات کارگر
56.....	نمودار 3-4: توزیع واحدهای مرغ گوشتی بر حسب نژاد جوجه
58.....	نمودار 4-4: توزیع واحدهای مرغ گوشتی بر حسب تعداد دوره پرورش در سال
60.....	نمودار 5-4: توزیع واحدهای مرغ گوشتی بر حسب رعایت استاندارد تراکم
60.....	نمودار 6-4: توزیع واحدهای مرغ گوشتی بر حسب نوع دانخوری

No table of figures entries found.

فهرست جدول ها

- جدول 1-1: تولید جهانی گوشت مرغ و تخم مرغ 8
- جدول 2-1: وضعیت دام و طیور استان آذربایجان غربی از سال 1357 تا 1387 12
- جدول 3-1: تولید فرآورده های دامی استان در سال 1387 13
- جدول 1-2: مقایسه ترکیب شیمیایی صد گرم گوشت دام های مختلف 18
- جدول 2-2: تراکم گله در اوزان زنده مختلف 22
- جدول 3-2: حداقل آبخوری مورد نیاز به ازاء 1000 پرنده پس از چهار روز اول پرورش 23
- جدول 4-2: تعداد پرنده به ازاء هر دانخوری 23
- جدول 5-2: استانداردهای حرارتی مورد نیاز در موقع استفاده از گرم کننده های موضعی 25
- جدول 6-2: دمای استاندارد برای رسیدن به دمای ظاهری معادل هدف در رطوبت نسبی متغیر 27
- جدول 7-2: مقادیر کشنده و مقادیر قابل تحمل گازها در سالن مرغداری 28
- جدول 8-2: شدت نور و طول روشنایی 30
- جدول 9-2: مثالی از یک برنامه نوردهی برای کاهش اثرات استرس گرمایی 31
- جدول 10-2: وات لامپ و ضریب k 32
- جدول 11-2: عملکرد مخلوط دو جنس راس 308 35
- جدول 12-2: مقایسه تلفات در ایران با استاندارد قابل قبول 39
- جدول 13-2: استانداردهای مورد نیاز برای چربی های جیره طیور 44
- جدول 14-2: استانداردهای مواد معدنی و باکتری در آب آشامیدنی جوجه های گوشتی 48

55.....	جدول 4-1: توزیع نمونه بر حسب جنسیت
56.....	جدول 4-2: توزیع نمونه بر حسب سابقه خدمت
57.....	جدول 4-3: توزیع نمونه بر حسب سن مدیر واحدهای مرغ گوشتی
57.....	جدول 4-4: توزیع نمونه بر حسب نوع مالکیت واحدهای مرغ گوشتی
59.....	جدول 4-5: توزیع نمونه بر حسب سن مادر گله
60.....	جدول 4-6: توزیع نمونه بر حسب تعداد جوجه
60.....	جدول 4-7: توزیع نمونه بر حسب طول دوره پرورش
62.....	جدول 4-8: توزیع نمونه بر حسب تراکم جوجه
64.....	جدول 4-9: توزیع نمونه بر حسب نوع آب خوری
64.....	جدول 4-10: توزیع نمونه بر حسب حد اکثر حرارت روزانه
65.....	جدول 4-11: توزیع نمونه بر حسب دمای شبانه واحدهای مرغ گوشتی
66.....	جدول 4-12: توزیع نمونه بر حسب درجه حرارت عملیاتی
67.....	جدول 4-13: توزیع نمونه بر حسب داشتن دستگاه رطوبت سنج
67.....	جدول 4-14: توزیع نمونه بر حسب نوع تامین رطوبت
68.....	جدول 4-15: توزیع نمونه بر حسب نوع تهویه
68.....	جدول 4-16: توزیع نمونه بر حسب مسئول تهیه جیره
69.....	جدول 4-17: توزیع نمونه بر حسب محل دفن لاشه
69.....	جدول 4-18: توزیع نمونه بر حسب داشتن حوضچه ضد عفونی فعال
70.....	جدول 4-19: توزیع نمونه بر حسب رعایت فاصله 30 متری چاه آب و فاضلاب

70.....	جدول 4-20: توزیع نمونه بر حسب مطالعه مدیر فارم درباره طیور.....
71.....	جدول 4-21: توزیع نمونه بر حسب دوره آموزشی مدیر.....
71.....	جدول 4-22: توزیع نمونه بر حسب روز تغییر جیره از آغاز به رشد.....
72.....	جدول 4-23: توزیع نمونه بر حسب روز تغییر جیره از رشد به پایانی.....
73.....	جدول 4-24: توزیع نمونه بر حسب مقدار گوشت تولیدی.....
73.....	جدول 4-25: توزیع نمونه بر حسب مقدار گوشت استاندارد.....
75.....	جدول 4-26: توزیع نمونه بر حسب کارایی فنی.....
75.....	جدول 4-27: توزیع نمونه بر حسب استاندارد کارایی فنی.....
73.....	جدول 4-28: توزیع نمونه بر حسب ضریب تبدیل غذایی.....
77.....	جدول 4-29: توزیع نمونه بر حسب ضریب تبدیل استاندارد.....
78.....	جدول 4-30: توزیع نمونه بر حسب وزن پایانی.....
78.....	جدول 4-31: توزیع نمونه بر حسب وزن پایانی استاندارد.....
79.....	جدول 4-32: توزیع نمونه بر حسب ماندگاری.....
79.....	جدول 4-33: توزیع نمونه بر حسب ماندگاری استاندارد.....
81.....	جدول 4-34: بررسی تفاوت فارم ها بر حسب دیدن دوره آموزشی مدیر.....
82.....	جدول 4-35: بررسی تفاوت واحدها بر حسب مطالعه در مورد طیور از طرف مدیر.....
83.....	جدول 4-36: بررسی تفاوت واحدها بر حسب نوع مالکیت واحدها.....
84.....	جدول 4-37: بررسی رابطه چندگانه متغیر های مستقل با کارایی فنی.....
85.....	جدول 4-38: بررسی رابطه چندگانه متغیر های مستقل با کارایی فنی.....

- جدول 4-39: ضریب رگرسیونی متغیرهای مستقل با کارایی فنی 85
- جدول 4-40: شاخص های توصیفی ضریب تبدیل در واحد سنتی و صنعتی و ضریب تبدیل استاندارد 87
- جدول 4-41: شاخص مقایسه واحدهای سنتی و صنعتی از نظر ضریب تبدیل 87
- جدول 4-42: شاخص های توصیفی وزن هفتگی در واحد سنتی و صنعتی و وزن استاندارد 88
- جدول 4-43: مقایسه وزن هفتگی در واحد سنتی و صنعتی 89
- جدول 4-44: شاخص های توصیفی کارایی در واحد سنتی و واحد صنعتی و کارایی استاندارد 90
- جدول 4-45: مقایسه کارایی واحد صنعتی و سنتی 90
- جدول 4-46: مقایسه مصرف خوراک روزانه و استاندارد در واحد سنتی 92
- جدول 4-47: مقایسه مصرف روزانه و استاندارد در واحد صنعتی 93
- جدول 4-48: مقایسه واحد سنتی و صنعتی از نظر مصرف روزانه خوراک 94
- جدول 4-49: مقایسه درصد تلفات واحد سنتی با استاندارد تلفات 95
- جدول 4-50: مقایسه درصد تلفات واحد صنعتی با تلفات استاندارد 95

فصل اول:

کلمات

مقدمه

افزایش روز افزون جمعیت های انسانی و نیازهای غذایی آنان یکی از مشکلات فعلی و معضلات آینده کشورهای جهان سوم می باشد. بالا بودن ضریب متوسط رشد جمعیت، پایین بودن عملکرد تولیدات کشاورزی در این کشورها و نیز وجود برخی مشکلات دیگر تأمین غذای آنها را دچار مشکل کرده است. از علائم وجود چنین وضعیتی کمبود و گرانی بی رویه مواد غذایی و بویژه مواد پروتئینی می باشد. برای غلبه بر این معضل بایستی سقف تولیدات محصولات کشاورزی و بویژه مواد غذایی پروتئینی را افزایش داد. در میان صنایع دامپروری کشور، صنعت پرورش طیور با تمام وابستگی هایش بهترین زمینه را جهت نیل به این هدف دارا می باشد. با اصلاح برخی روشهای تغذیه ای، مدیریتی و حمایت بیشتر از تولید کنندگان می توان سهم عظیمی از تولیدات پروتئینی را از این بخش تامین نمود، بعلاوه گوشت مرغ در مقایسه با گوشت قرمز مزایای بیشتری داشته و ارزش غذایی آن نیز بالاتر می باشد (38).

تجربیات کشورها بویژه کشورهای پیشرفته نشان می دهد که نمی توان به توسعه اقتصادی دست یافت مگر اینکه بخش کشاورزی مورد توجه قرار بگیرد. در کشورهای در حال توسعه از جمله ایران، استفاده هرچه بهتر و استانداردتر از منابع تولید، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. بررسی استانداردهای مدیریت از جمله ابزارهای در اختیار مدیران جهت راهبرد مناسب در تصمیم گیری های مربوط به تخصیص صحیح منابع در بخش کشاورزی است. به عبارتی آگاهی مدیران از استانداردهای موجود و مقایسه آن با عملکرد و تولید واحد و واحدهای دیگر، شاخص مناسبی جهت افزایش بهره وری و کارایی واحد می باشد.

نظر به اهمیت تولید گوشت مرغ به عنوان یک محصول پروتئینی استراتژیک، استفاده مطلوب از سرمایه گذاری های صورت گرفته در این بخش از ضرورت های انکارناپذیر در راستای تقویت صنعت طیور کشور محسوب می شود.

واحدهای مرغ گوشتی دارای پروانه بهره برداری کشور از 12315 واحد با ظرفیت 205780,5 هزار قطعه در سال 1386 به 13422 واحد با ظرفیت 232706,5 هزار قطعه در سال 1387 رسیده و معادل 13 درصد رشد داشته است (7)، و در استان آذربایجان غربی نیز از سال 1357 از 24 واحد به 513 واحد در سال 1388 رسیده است، هرچند افزایش کمی واحدها نمی تواند به تنهایی بیانگر توسعه باشد اما میزان و نحوه تولید و عملکرد استاندارد این واحدها می تواند حائز اهمیت باشد.

شهرستان نقده یکی از شهرهای مهم تولید کننده گوشت مرغ در استان آذربایجان غربی است و بررسی عوامل موثر بر مدیریت پرورش و مقایسه آن با استانداردهای موجود در این شهرستان می تواند یکی از روش های افزایش تولید گوشت مرغ با توجه به ظرفیت های فعلی باشد. این شهرستان با 55 واحد پرورش

مرغ گوشتی و ظرفیت 840 هزار قطعه جوجه یکروزه از نظر تولید گوشت مرغ با 4760 تن گوشت در سال 1387 مقام چهارم استان را به خود اختصاص داده است، میزان تولید سالیانه گوشت مرغ در مقایسه با استانداردهای موجود با در نظر گرفتن ظرفیت بالای مرغداری های این شهرستان نشان از اینست که تولید کنندگان این واحدها از شرایط مطلوبی برخوردار نیستند، از جمله مشکلات و معضلات دیگر این حرفه در شهرستان نقده می توان به شیوع بیماری در واحدها، بیسوادی و عدم آگاهی مرغداران به مسائل مدیریتی و بهداشتی، نوسانات قیمت دان و جوجه یک روزه، عدم رعایت فواصل واحدها بر اساس نظام دامپروری کشور، کهنه و فرسوده بودن ساختمان ها و تاسیسات، نبود کارگر ماهر و عدم استفاده از تجهیزات جدید مرغداری از قبیل آسیاب، میکسر، دانخوری و آبخوری اتوماتیک و جیره های استاندارد اشاره کرد (1). لذا کمک های فنی لازم و آگاه ساختن مدیران با استانداردهای مدیریت پرورش به تولید کنندگان مرغ گوشتی از ضروریات به حساب می آید.

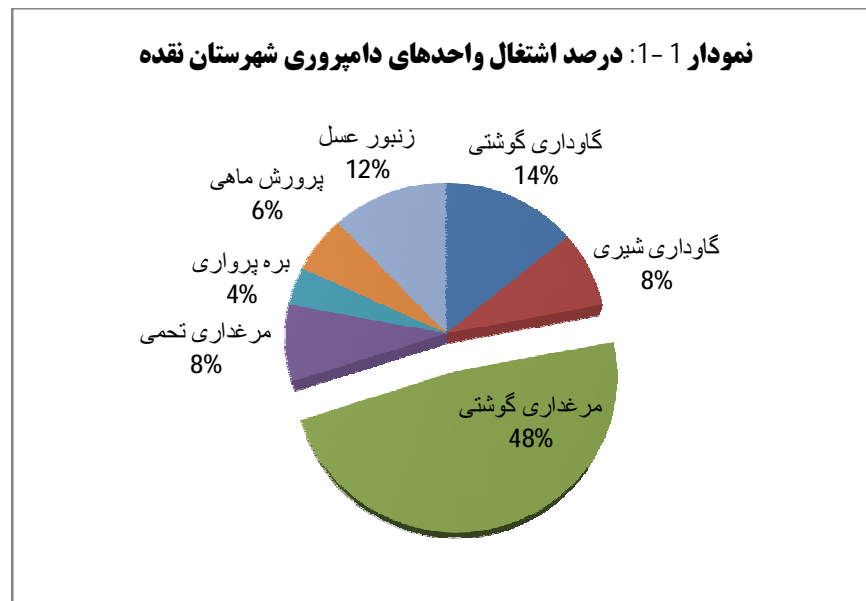
تحقیق حاضر با هدف تعیین عملکرد واحدهای فعال مرغ گوشتی شهرستان نقده و بررسی رعایت استانداردهای مدیریت پرورش جوجه های گوشتی در این شهرستان صورت گرفت.

1- مشخصات محل مورد مطالعه

1-2 - حدود موقعیت

شهرستان نقده با مختصات جغرافیائی $38^{\circ}3'$ عرض شمالی و $41^{\circ}22'$ طول شرقی و 1320 متر ارتفاع از سطح دریا با حداقل درجه حرارت $23/4^{\circ}\text{C}$ - با حداکثر درجه حرارت $37/6^{\circ}\text{C}$ و میزان بارش سالانه 290 میلیمتر، در جنوب استان آذربایجان غربی واقع شده که دارای دو بخش مرکزی و بخش محمدیار است که این شهرستان از شرق با شهرستان مهاباد از غرب با شهرستان اشنویه و از شمال با دریاچه ارومیه و از جنوب با شهرستان پیرانشهر همسایه است. جمعیت این شهرستان بر اساس سرشماری سال 1385 برابر با 117831 نفر بوده که از این تعداد 59250 نفر مرد و 58581 نفر زن بوده اند و همچنین از این تعداد 80992 نفر در شهر و 36839 نفر در روستا سکونت دارند. شهرستان نقده دارای اراضی قابل کشت به میزان 49776 هکتار که اراضی آبی آن 14055 هکتار و اراضی دیم آن 31356 هکتار بوده و مرتع و جنگل آن 74000 هکتار می باشد. اقتصاد اصلی شهرستان نقده بر بخش کشاورزی استوار است. محصولات زراعی مهم این شهرستان گندم، چغندر، نخود، یونجه، ذرت، جو، دانه های روغنی چون کلزا، گلرنگ، آفتابگردان و محصولات باغبانی مثل سیب، انگور، با انواع میوه های هسته دار، سبزی و صیفی و محصولات دامی چون شیر، گوشت قرمز،

گوشت مرغ، تخم مرغ و عسل می باشد میزان تولید این فراورده ها در سال 1388 در جدول (3-1) ذکر شده است.

منبع: ۱

شکلهای 1-1 و 2-1 و 3-1 به ترتیب نقشه ایران، موقعیت استان آذربایجان غربی و شهرستان نقده را نشان می دهند.

شکل 1-1 نقشه ایران